

Warszawa, 22 sierpnia 2025 r.

Szanowna Pani Marta Cienkowska
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa

Szanowna Pani Minister,

w imieniu szerokiej Koalicji Filmowej, skupiającej organizacje reprezentujące twórców, producentów i artystów wykonawców branży audiowizualnej, **pragniemy serdecznie podziękować Pani Minister za opublikowane 23 lipca br. rozporządzenie dotyczące tzw. opłat od czystych nośników**. Jest to akt prawny, na który jako środowisko czekaliśmy od wielu lat i który daje nam nareszcie szansę na sprawiedliwe wynagrodzenie za korzystanie z efektów naszej pracy.

Aktualizacja listy urządzeń i nośników objętych opłatami za dozwolony użytek prywatny jest, naszym zdaniem, kluczowa dla rozwoju polskiej kinematografii i całej kultury. Od lat jesteśmy pozbawieni należnych środków, co ogranicza nasze działania i konkurencyjność. Z satysfakcją przyjęliśmy projekt Ministerstwa Kultury jako szansę na poprawę tej sytuacji i dostosowanie przepisów do prawa UE (art. 5 ust. 2 lit. b dyrektywy 2001/29/WE).

Nie budzi wątpliwości, że objęcie opłatą reprograficzną nowych urządzeń, takich jak telefony, tablety czy komputery, mieści się w delegacji ustawy o prawie autorskim. Artykuł 20 ust. 1 obejmuje bowiem **wszystkie urządzenia i nośniki mogące służyć do kopiowania utworów na własny użytek**, niezależnie od tego, czy mają one też inne funkcje (np. komunikacyjne). Kluczowe jest to, czy technicznie mogą one kopiować treści, co w przypadku smartfonów czy komputerów jest wręcz oczywiste. Takie stanowisko potwierdza także orzecznictwo, w tym m.in. wyroki TSUE. Dlatego objęcie nowych kategorii sprzętu opłatą nie wymaga naszym zdaniem ani zmiany ustawy o prawie autorskim, ani tym bardziej poprawienia delegacji do wydania rozporządzenia. Zarzuty o naruszenie przepisów formułowane przez przeciwników opłat wynikają wyłącznie z błędnej interpretacji.

Jesteśmy jednak zaskoczeni i zaniepokojeni faktem wykluczenia organizacji filmowej z procesu inkasowania należnych opłat. Na przedstawionej w projekcie rozporządzenia liście nośników dokonano wyraźnego wyodrębnienia udziałów należnych części „audio” i „video”. Jednocześnie, z niezrozumiałych dla nas względów, w zakresie poboru należności projekt przewiduje udział wyłącznie organizacji reprezentujących środowiska muzyczne. **W ten sposób, jako filmowcy, pozbawieni zostajemy swojego gospodarza i właściwej nam reprezentacji.**

Uważamy takie rozwiązanie za nieuzasadnione i potencjalnie szkodliwe dla interesów środowiska filmowego. Budzi to bowiem obawy, że organizacje wyznaczone do poboru, a niezwiązane z branżą filmową, mogą nie zadbać o nasze prawa z wymaganą starannością. Dlatego **apelujemy do Pani Minister o wskazanie Stowarzyszenia Filmowców Polskich – ZAPA jako organizacji właściwej do poboru opłat w zakresie czystych nośników w części „video”.**

Postulujemy także zwiększenie udziału części „Wideo” w odniesieniu do niektórych nośników. Z badania przeprowadzonego na zlecenie Stowarzyszenia Filmowców Polskich oraz ZAiKS przez firmę Kantar (raport z dnia 31 stycznia 2018 r.) jednoznacznie wynika, że pod względem rozmiaru danych treści audiowizualne zdecydowanie dominują na większości urządzeń objętych opłatą. **To właśnie rozmiar danych** jest najważniejszym czynnikiem wpływającym na wykorzystanie urządzeń i nośników do prywatnego kopiowania. Dlatego proponujemy zwiększenie udziału dla sfery „wideo” w przypadku smartfonów, tabletek, komputerów, dysków twardej i kart pamięci do 50%.

W swoich indywidualnych stanowiskach zwracamy uwagę na inne szczegółowe kwestie, które powinny zostać uregulowane. W szczególności uważamy, że projekt rozporządzenia nie powinien operować zamkniętą listą urządzeń i nośników. Każda pozycja powinna zostać uzupełniona o wskazanie „i inne podobne urządzenia” lub „i inne podobne nośniki”. Pozwoli to objąć opłatą sprzęt hybrydowy lub o podobnych funkcjach do urządzeń wprost wymienionych (jak np. taśmy magnetyczne LTO).

Raz jeszcze dziękujemy Pani Minister za podjęcie koniecznych działań. Wierzymy, że opublikowany projekt rozporządzenia to krok w dobrym kierunku. Aby nowy system był jednak w pełni efektywny, konieczne są jeszcze te niewielkie, acz istotne, aktualizacje, które opisujemy powyżej. **Będziemy niezwykle wdzięczni za przychylenie się do naszych postulatów.**

Z wyrazami szacunku,

Grzegorz Łoszewski – prezes Stowarzyszenia Filmowców Polskich

Dominik Skoczek – dyrektor Związku Autorów i Producentów Audiowizualnych

Andrzej Jakimowski – przewodniczący Gildii Reżyserów Polskich

Maciej Sobczyk – przewodniczący Gildii Scenarzystów Polskich

Piotr Śliskowski – przewodniczący Stowarzyszenia Auterek i Autorów Zdjęć Filmowych PSC

Stanisław Zaborowski – prezes Krajowej Izby Producentów Audiowizualnych

Joanna Szymańska – przewodnicząca Polskiej Gildii Producentów

Łukasz Kacprowicz – prezes Stowarzyszenia Producentów Polskiej Animacji

Robert Gulaczyk – przewodniczący Zarządu Głównego Związku Zawodowego Aktorów Polskich

Witold Płóciennik – przewodniczący Związku Zawodowego Filmowców

Marcin Konarzewski – prezes Polskiego Stowarzyszenia Montażystów

Barbara Białowąs – przewodnicząca Stowarzyszenia Twórczyń Filmowych

Michał Bielawski – przewodniczący Gildii Polskich Reżyserów Dokumentalnych